

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/335520083>

Вияв гуманізму у випадках припинення трудових правовідносин

Conference Paper · April 2019

CITATIONS

0

1 author:

Пузанова В.В

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин та соціальних наук

7 PUBLICATIONS 1 CITATION

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Problems of Law [View project](#)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ В
ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

**Збірник наукових статей за матеріалами VII Міжнародної
науково-практичної конференції м. Житомир, 18 квітня 2019 р.**

Житомир
Видавець О. О. Євенок
2019

**Рекомендовано Вченою радою Житомирського національного
агроекологічного університету
(протокол № 9 від 24 квітня 2019 р.)**

Голова оргкомітету: Скидан О. В. – ректор Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор.

Члени оргкомітету: Романчук Л. Д. – проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку ЖНАЕУ, д.с.-г.н., професор; Мартинчук І. В. – проректор з науково-педагогічної роботи, соціального та гуманітарного розвитку ЖНАЕУ, к.е.н.; Данкевич Є. М. – декан факультету екології і права Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор; Скулиш Є. Д. – д.ю.н., професор кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Ляшенко Р. Д. – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Бондарчук Н. В. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету;

Василенко Л. П. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Савчук Т. А. – к.ю.н., доцент, Академія управління при Президентіві Республіки Білорусь, Білорусь (за згодою); Idris Tuna – ph. D. Candidate of Modern Turkish History Department at İstanbul University; Бучинська А. Й. – к.ю.н., доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Костенко С. О. – к.ю.н., ст. викладач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Кравчук І. І. – к.ю.н., старший викладач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Гордійчук М. В. – к.ю.н., старший викладач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Кайданович Т. М. – старший викладач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету.

Рецензенти:

Шніг А. В. – суддя Господарського суду Житомирської області, кандидат юридичних наук;

Німко О. Б. – доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету, кандидат юридичних наук, доцент.

С 91 **Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі** : зб. наук. ст. за матеріалами VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Житомир, 18 квітня 2019 р.) / Мін-во освіти і науки України ; Жит. нац. агроекологічний ун-т. – Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2019. – 332 с.

ISBN

У збірнику наукових статей розглядаються сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі, які обговорювалися на VII Міжнародній науково-практичній конференції в м. Житомирі 18 квітня 2019 року.

УДК 34(08)
ББК 67

Паламарчук М. С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ	269
Пестова А. Р. АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ	271
Петровська Ю. Р. LEX MERCATORIA ЯК ДЖЕРЕЛО МІЖНАРОДНОГО ТОРГОВОГО ПРАВА	273
Попова Я. Р. ПРАВОВАЯ ПРИРОДА ДОГОВОРА ПОСТАВКИ С УСЛОВИЕМ ОПЛАТЫ ПО РЕАЛИЗАЦИИ ТОВАРА	276
Пузанова В. В. ВИЯВ ГУМАНІЗМУ У ВИПАДКАХ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН	278
Пустишева В. О. РОЗВИТОК БЛАГОДІЙНОСТІ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В ХІХ СТОЛІТТІ	281
Руткевич Е. А. ЗАЩИТНЫЕ НАСАЖДЕНИЯ ВОДНЫХ ОБЪЕКТОВ И ПРАВОВОЙ РЕЖИМ ВОДООХРАННЫХ ЗОН	284
Савина О. Ю. К ВОПРОСУ О СТРУКТУРЕ КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ УБИЙСТВ, СОВЕРШЕННЫХ ИЗ КОРЫСТНЫХ ПОБУЖДЕНИЙ	285
Самборська А. О. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОРГАНІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПОВНОВАЖЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ	287
Свинціцький О. Л. ЛЕГАЛІЗАЦІЯ МЕДИЧНОГО КАНАБІСУ В УКРАЇНІ	290

3. Белявский, С.Ч. Поставка и комиссия - отличия условий об оплате [Электронный ресурс] / С.Ч. Белявский // КонсультантПлюс. Беларусь / ООО «ЮрСпектр». – Минск, 2019.

Пузанова В. В.

Магістрант II року навчання спеціальності «Медична психологія» Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та соціальних наук МАУП, м. Київ, Україна

Науковий керівник: Заросило В. О., професор, доктор юридичних наук, завідувач кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-наукового інституту права МАУП, м. Київ, Україна

Вияв гуманізму у випадках припинення трудових правовідносин

Незважаючи на те, що сучасне трудове право ґрунтується на ідеї гуманізму навіть не в соціальних державах, саме в усіх соціальних державах гуманістичний характер цієї галузі права виводиться у ціннісний абсолют. У контексті цього абсолюту гуманістичного характеру трудового права всі теоретичні та практичні проблеми в сфері праці інтерпретуються як пріоритетні у переліку питань, що мають оперативним та виваженим чином вирішуватись, з одного боку, академічними колами юристів-трудоників, економістів, соціологів, а, з іншого боку – законодавцем та урядом (важливу роль в цьому також відіграють суди, які складають узагальнення практики та рекомендації, котрі можуть стосуватись питань реалізації суб'єктами трудового права власних прав і обов'язків, а також питань захисту цих прав).

Поряд із тим, звернемо увагу на те, що гуманістичний вияв трудового права блокується поступовим поширенням ідеї меркантицентризму [1, с. 71–75], трансформуючи трудове право в право ринку праці, в межах якого виробнича функція цієї галузі права помітно переважає соціальну. На пострадянському просторі вказане відбувається на фоні розвитку ринкової економіки, що супроводжується виникненням безлічі проблем в соціальній сфері держав колишнього СРСР, котрі, як правило, прагнуть «мінімізувати негативні наслідки переходу до ринкової економіки й одним з найбільш важливих напрямків в цьому є соціальний захист різних соціальних груп населення» [2, с. 586]. Тобто, в об'єктивній дійсності спостерігається певна неузгодженість, дисгармонія політики держави, що обумовлюється: (1) некритичним запозиченням зарубіжного досвіду впровадження принципів ринкової економіки (без врахування специфіки національної, регіональної економіки, правової системи), умисне та несвідоме спотворення цих принципів в регулятивній та правозастосовній площинах держави; (2) антропоцентричністю функціонування цих держав, що особливим чином позначається на характері національного законодавства про працю.

Важливість вказаного контурується тим, що стратегічним завданням трудового права є «забезпечення належного захисту трудових прав та інтересів найманого працівника під час реалізації ним здатності до праці». У цьому сенсі, як зазначає провідний юрист-трудолик проф. В.М. Андріїв, «соціальна функція трудового права виражається у забезпеченні пріоритету інтересів найманого працівника як економічно слабкої сторони трудових відносин перед інтересами практично завжди економічно сильного роботодавця» (хоча, ця позиція сьогодні висловлюється досить стримано, адже сучасні працівники мають низку можливостей, реалізуючи які, вони можуть суттєвим чином загрожувати правовому та соціально-економічному статусу роботодавця [3, с. 198]). Окрім того, на сьогодні примітним також є ще один бік цієї

функції – «турбота про найбільш повне визнання та послідовний розвиток прав людини у сфері праці. Основними завданнями сучасного трудового права слід вважати визнання і послідовний розвиток системи трудових прав і свобод, встановлення державних гарантій їх реалізації та захисту» [4, с. 1].

Таким чином, право ринку праці – це дисгармонічне трудове право, яке деградувало до фабричного (заводського) права у результаті відмови у регулятивній та практичній правовій дійсності від гуманістичного стрижня трудового права. Власне, у вказаному й виявляється різниця між трудовим та заводським законодавством, тобто: (1) антропоцентризм – це фундаментальна основа сьогочасного трудового права; (2) забезпечення, охорона та захист трудових прав сторін трудових правовідносин, як вихідні критерії антропоцентризму трудового права – це певний історичний феномен, що продовжує еволюціонувати під впливом розвитку держави, суспільства та трансформації людської цивілізації; (3) хоча навіть постзаводський етап розвитку законодавства про працю та зайнятість не ознаменував собою існування зразкового трудового законодавства, саме антропоцентристське спрямування еволюції цього законодавства визначило його в якості особливої гуманістичної галузі права.

Утім, навіть в соціальних державах (чи державах, що, подібно Україні, декларують свій статус в якості соціальної держави), в яких діє трудове право, послідовно вибудоване на ідеї антропоцентризму, гуманістичний характер цієї галузі права зіштовхується з множинними теоретичними та практичними бар'єрами, часта нездоланність яких нівелює гуманістичний принцип трудового права, обмежує потужність об'єктивації принципу гуманізму в сфері праці. За цих обставин в нашій державі спостерігається реальне стримування процесу становлення України в якості дійсно соціальної держави, привнесення відповідним чином множинних ризиків забезпечення належного та достатнього стану захисту та охорони трудових прав працівників.

Означенні ризики, головним чином, якщо вони безпосередньо чи потенційно стосуються припинення трудових правовідносин (чи обмеження свободи праці працівника загалом) на підставі обставин, що не залежать від волі працівника, призводять до того, що відповідні працівники (в окремих випадках, серед іншого також й особи, котрі є матеріально залежними від цього працівника):

(1) позбавляються засобів для існування, адже заробітна плата, як правило, є основним джерелом отримання доходу найманого працівника;

(2) позбавляються можливостей належним чином розвиватись в процесі праці та поза процесом праці. Особливим чином вказане стосується випадків, коли позатрудовий розвиток працівника та матеріально залежних від нього осіб заснований на благах, отриманих (загалом чи у певній частині) в процесі праці працівника;

(3) позбавляються можливостей повноцінно користуватись своєю свободою праці у частині права на працю. Припинення з працівником трудових правовідносин тоді, коли він цього не бажає та не існує нормативних підстав для легального розірвання з ним трудового договору обмежує його право виконувати ту роботу в тій компанії, яку він обрав. За цих обставин працівник вимушений стати безробітним та шукати іншу роботу, погоджуватись на роботу, що може бути для нього менш привабливою у порівнянні з попередньою, проте, на яку він буде вимушений погодитись з метою припинення статусу безробіття тощо;

(4) перебувають у стані психоемоційної нестабільності, що пов'язана з унеможливленням участі працівника в трудових правовідносинах й набуттям статусу безробітного. Найбільший негативний ефект вказаного відображається, зокрема на: (а) вагітних жінках; (б) особах зі спеціальними сімейними обов'язками; (в) особах

передпенсійного віку; (г) прекаріатах та інших працівниках нестандартної форми зайнятості; (г) особах, що вже знаходяться в делікатних психічних станах, зокрема, характеризуючись пограничними нервово-психічними розладами, ангедонією [5, с. 247–249]; (д) особах, які є працездатними та обмеженими (чи позбавленими) у свободі (по-перше, унеможливлення продовжувати працювати позбавляє засудженого можливості виправлятися та демонструвати свої просоціальні характеристики; по-друге, слід мати на увазі, що у засуджених до позбавлення волі з різною динамікою розвиваються, зокрема, стани безнадійності, приреченості, обумовлюючи таким чином апатію, пасивність у всіх діях засуджених, а також, навпаки, – агресію [6, с. 477], що, певна річ, може посилитись у результаті втрати ними можливості працювати не з їх вини); (е) особах зі спеціальними матеріальними потребами (зокрема, тими, що перебувають у кредитних зобов'язаннях та розраховують вийти з них шляхом отримання стабільної заробітної плати і т. д.).

Таким чином, можемо дійти думки, що порушення трудових прав працівників при припиненні трудових правовідносин та припиненням трудових правовідносин – це один з найбільших викликів для цивілізованості держави та суспільства. Саме тому, гуманістичний характер трудового права повинен найбільш ефективно протидіяти порушенню трудових прав працівників за вказаних обставин, чому мають сприяти теоретики трудового права, законодавець, компетентні публічні органи виконавчої влади, суди та громадянське суспільство.

Список використаних джерел:

1. Гладкий В. В. Колапс трудових прав працівників у призмі ідеї меркантицентризму в постіндустріальному суспільстві // Захист демократичних цінностей і дотримання прав людини в Україні : зб. матеріалів Всеукр. правн. диспуту. Кривий Ріг : ДЮІ МВС України, 2017. С. 71–76.
2. Никифорова О. А. Система социальной защиты населения и ее сущность // РИСК: Ресурсы, информация, снабжение, конкуренция. 2011. № 2. С. 586–588.
3. Гладкий В. В. Працівники-шахраї та їх вплив на ефективну діяльність підприємств // Пріоритети розвитку підприємств у XXI столітті: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 22 листопада 2018 р.). Кропивницький: РВЛ ЦНТУ, 2018. С. 198–199.
4. Андрійв В. М. Система трудових прав працівників та механізм їх забезпечення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Одеса, 2012. 40 с.
5. Пузанова В. В. Ангедонія та її діагностика // Вища освіта – студентська наука – сучасне суспільство: напрями розвитку: матеріали II Міжнар. студ. наук.-практ. конф. (Київ, 20 квітня 2018 р.). Київ: МНТУ, 2018. С. 247–249.
6. Пузанова В. В. Негативне психічне здоров'я засуджених як загроза для розбудови правової держави // Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі : зб. наук. ст. за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 19 квіт. 2018 р.). Житомир: Вид-ц О.О. Євенок, 2018. С. 476–479.